

НАКНАДА ЗА КОРИШЋЕЊЕ ГРОБНОГ МЕСТА И ЗАСТАРЕЛОСТ

Потраживање накнаде за коришћење гробног места застарева у року од три године од доспелости сваког појединог давања.

Из образложења:

„Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као извршни поверилац 16.10.2015. године поднео против туженог као извршног дужника, предлог за извршење на основу веродостојне исправе – извода из пословних књига, ради принудне наплате новчаног потраживања за неплаћен закуп и накнаду за одржавање гробних места на територији града Чачка за 2012, 2013, 2014. и 2015. годину. Како је извршни дужник, овде тужени, изјавио приговор против закључка о извршењу, приговор је усвојен, стављен је ван снаге закључак о извршењу и одређено да ће се поступак наставити као поводом приговора против платног налога, те је закључком извршитеља од 19.1.2016. године, обустављен поступак извршења. У даљем току поступка тужени је тражио исплату накнаде за одржавање два гробна места за 2012, 2013, 2014. и 2015. годину од по 1.717,40 динара и за закуп ових гробних места за период од 2013. до 2023. године од 5.315,62 динара са каматом. Висина потраживања није била спорна.

Нижестепени судови су одбили тужбени захтев у делу којим је тражена исплата накнаде за одржавање гробних места, са ставом да је реч о комуналној услузи извршеној за потребе домаћинства која застарева у року од једне године, те је тужбени захтев одбијен с позивом на члан 378. став 1. тачка 1. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда овакав закључак нижестепених суда није правилан.

Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС“, бр.16/97, 42/98), који је био на снази у време настанка спорног потраживања, у члану 4. став 1. тачка 9. прописује да комуналне делатности, у смислу овог закона, су делатности производње и испоруке комуналних производа и пружање комуналних услуга, који су незаменљив услов живота и рада грађана и других субјеката на одређеном подручју и то уређење и одржавање гробља и сахрањивање.

Одлуком о одржавању и уређивању гробља и сахрањивању СО Чачак од 19.4.2007. године у члану 21. став 3. прописано је да о праву коришћења гробних места закључује се уговор о закупу у писменој форми између предузећа и заинтересованог лица (закупца гробних места); а чланом 37. исте одлуке прописано је да за коришћење гробних места (гробови и гробнице), за уређење и одржавање гробља, као и за услуге око сахрањивања, плаћа се накнада предузећу које управља гробљем (став1), накнада за уређење и одржавање гробља, плаћа се унапред у годишњем износу (став 3).

Према цитираним одредбама Закона о комуналним делатностима и Одлуке о одржавању и уређивању гробља и сахрањивању, одржавање гробних места је комунална делатност за коју се плаћа накнада унапред у годишњем износу од стране закупца гробног места који је закључио уговор о закупу са комуналним предузећем. Ова врста услуге се не извршава за потребе домаћинства, како се то образлаже побијаном пресудом, већ је реч о посебној врсти услуге која се пружа уговорној страни као закупцу гробног места. Погрешан је закључак нижестепених суда да се на ова потраживања примењује једногодишњи рок застарелости у смислу члана 378. став 1. тачка 1. Закона о облигационим односима – ЗОО, којим је прописано да застаревају за једну годину

потраживање накнаде за испоручену електричну и топлотну енергију, плин, воду, за димничарске услуге и за одржавање чистоће, кад је испорука односно услуга извршена за потребе домаћинства. Наиме, ЗОО, у члану 372. став 1. прописује да потраживања повремених давања која доспевају годишње или у краће одређеним размацима времена (повремена потраживања) па било да се ради о споредним повременим потраживањима, као што је потраживање камата, било да се ради о таквим повременим потраживањима у којима се исцрпљује само право, као што је потраживање издржавања, застаревају за три године од доспелости сваког појединог давања. Ценећи врсту услуга које су таксативно набројане у цитираној одредби члана 378. став 1. тачка 1. ЗОО, накнада за одржавање гробног места није потраживање које по својој правној природи застарева у року који је прописан чланом 378. став 1. тачка 1. ЗОО. Ова врста накнаде комуналне услуге има карактер повремених потраживања, јер се исплата обавезе врши једном годишње у висини која је унапред одређена. У том случају на застарелост потраживања накнаде за коришћење гробног места примењује се рок из члана 372. став 1. ЗОО који прописује, између осталог, да повремена потраживања застаревају за три године од доспелости сваког појединог давања. Стога је неоснован приговор застарелости потраживања истакнут од стране туженог и тужени је у обавези да плати накнаду за одржавање гробних места за утужени период. На досуђени износ накнаде тужени је у обавези да плати законску затезну камату на основу члана 277. ЗОО почев од 16.5.2015. године када је покренут поступак за принудну наплату потраживања.

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 217/2018 од 6.6.2018. године, усвојена на седници Грађанског одељења од 16.03.2021. године)